

ریاست جمهوری
ستاد مبارزه با مواد مخدر
دفتر تحقیقات و آموزش

**پژوهش‌های صورت پذیرفته مرتبط با اعتیاد،
مواد مخدر و روان‌گردان‌ها در سطح
اسان‌های کشور - مطالعه ملی**

تلخیص کنندگان :

دکتر حمید رضا صرامی
دکتر محمد علی محمدی فر

ستاد مبارزه با مواد مخدر

انگشت‌نمایی وین

عنوان: پژوهش‌های صورت پذیرفته مرتبط با اعتیاد، مواد مخدر و روان‌گردان‌ها در سطح استان‌های کشور- مطالعه ملی

مسئول کمیته راهبری تدوین و تلخیص: حمید رضا صرامی

گروه تلخیص: حمیدرضا صرامی، محمدعلی محمدی‌فر

همکاران گروه تلخیص: مجید قربانی، الهام حمزه‌زاده توفیقی

ناظر علمی تلخیص: مظفر صادقی

ویراستار تلخیص: محمود نجفی

همکار ناظر علمی تلخیص: مجید قربانی

به سفارش: دفتر تحقیقات و آموزش دبیرخانه ستاد مبارزه با مواد مخدر ریاست جمهوری

ناشر: دنیای درون (۰۹۳۰۶۱۰۸۴۴۰) **لیتوگرافی، چاپ و صحافی:** موسسه چاپ روز

نوبت چاپ اول، زمستان ۱۳۹۶ شمارگان: ۳۰۰۰ نسخه شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۸۳۷۰-۶-۹

سرشناسه:	صرامی، حمید، ۱۳۴۰-
عنوان و نام پدیدآور:	پژوهش‌های صورت پذیرفته مرتبط با اعتیاد، مواد مخدر و روان‌گردان‌ها در سطح استان‌های کشور- مطالعه ملی/تلخیص‌کنندگان حمیدرضا صرامی، محمدعلی محمدی‌فر؛ [برای] ستاد مبارزه با مواد مخدر؛ [به سفارش] دبیرخانه ستاد مبارزه با مواد مخدر دفتر تحقیقات و آموزش.
مشخصات نشر:	تهران: دنیای درون، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری:	۱۵۰ ص.؛ ۱۷×۲۵ سانتی‌متر؛ جیبی؛ رنگی؛ ۱۳۹۶.
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۹۸۳۷۰-۶-۹
وضعیت فهرست نویسی:	فیا
موضوع:	اعتیاد- ایران- تحقیقات
موضوع:	Drug addiction - Iran - Research
موضوع:	اعتیاد- مقاله‌ها و خطابه‌ها
موضوع:	Drug addiction - Addresses, essays, lectures
شناسه افزوده:	محمدی‌فر، محمدعلی، ۱۳۵۳-
شناسه افزوده:	ستاد مبارزه با مواد مخدر
شناسه افزوده:	ستاد مبارزه با مواد مخدر. دبیرخانه. دفتر تحقیقات و آموزش
رده بندی کنگره:	۱۳۹۶ پ ۴ ص ۱/ HV۵۸۰
شماره کتابشناسی ملی:	۴۹۲۷۵۷۲
رده بندی دیویی:	۳۶۲/۲۹۳

نشانی: تهران، بلوار اشرفی اصفهانی، بالاتر از میدان پونک، جنب مجتمع فرهنگی تفریحی هویزه،

پلاک ۲۰ ستاد مبارزه با مواد مخدر ریاست جمهوری (دفتر تحقیقات و آموزش)

تلفن: ۴۷۳۶۱۷۰۱ - صندوق پستی: ۱۴۶۹۹۱۵۸۳۴

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۵	سخن اول
۸	پیشگفتار
۹	مقدمه
۹	نگاهی به نقش دبیرخانه ستاد مبارزه با مواد مخدر در عرصه حمایت از
	بشرهای اعتیاد کشور
۱۰	حمایت از روحیه پژوهشی
۱۱	طرح‌های پژوهش حمایت‌شده استان‌های سراسر کشور طی ۴ سال
	اخیر (۹۵-۹۲)
۱۷	خلاصه نتایج پژوهش‌های استان
۷۵	بحث و نتیجه‌گیری

مواد مخدر و روان گردان ها به عنوان یک سیستم هوشمند، فعال، پویا، خلاق و دینامیک با عمر بیش از شش هزار سال، ضمن نشانه روی مستمر میکروسیستم اجتماعی (خانواده)، مزو سیستم اجتماعی (مدارس، دانشگاه ها و محیط های کاری) و ماکرو سیستم اجتماعی (محل های شهری و روستایی)، با جذب مشتریان جدید، به دنبال استمرار حیات خود بوده، به گونه ای که افراد را در سنین مختلف، مشاغل، جنسیت، تاهل و مجرد، تحصیلات متفاوت، شهری و روستایی و با دلایل گوناگون به سمت خود جذب می نماید. این سیستم در آستانه ی هزاره سوم، با افزایش اندازه و حجم پدید، نسبت به تولید انواع مواد مخدر، مواد محرک، مواد توهم زا و مواد استنشاقی مبادرت ورزیده تا به تواند ضمن کسب سود نامشروع، هم زمان نسبت به انهدام و قتل عام نوجوانان و جوانان اقدام نماید. پیچیدگی و ابهام این سیستم، آینده نگری آن را با مشکل راجه می سازد. لیکن با نیم نگاهی به گذشته این پدیده، می توان آینده احتمالی اعتیاد را با افزایش میزان مصرف مواد و قاچاق آن، تغییر الگو و نوع مواد مصرفی با وسعت دامنه و توزیع آنها، کاهش سن، افزایش ورود زنان و افراد تحصیل کرده و شاغل به جرگه مصرف کنندگان مواد گسترش کشت و تولید مواد در کشور افغانستان، احتمال کشت خشخاش در آسیای میانه، افزایش تقاضا در کشورمان، کاهش مانایی در درمان اعتیاد و افزایش عود و بازگشت معتادان به چرخه اعتیاد، جستجو کرد. به منظور مدیریت صحیح امر مبارزه در این دست سخت افزاری (مبارزه با عرضه) و نرم افزاری (کاهش تقاضا)، نیازمند علم سازمان یافته، اعمال تکنیک سیستمی و همه جانبه نگر به جای روش های خطی- جزیره ای و هیجانی، تقویت دانش برنامه ریزی و ارزشیابی مستمر فعالیت ها به منظور سنجش میزان اثر بخشی برنامه ها باشیم. با توجه به قرار گرفتن اعتیاد به عنوان اولین اولویت آسیب های اجتماعی کشور، باید می رود با افزایش حساسیت، دغدغه، نقش آفرینی و مشارکت کلیه اساتید و صاحب نظران در عرصه جهاد مقدس مبارزه با مواد مخدر و روان گردان ها، شاهد تقویت و شکوفایی نمودن برنامه های پیشگیری وضعی، پیشگیری فرهنگی و اجتماعی، درمان و کاهش آسیب اعتیاد، به بالاترین سطح شواهد و استاندارد سازی آنها در سطح کشور باشیم تا موجبات ضربه زدن به استراتژی های سیستم مواد مخدر و روان گردان ها فراهم شود.

حمید صرامی

مشاور دیرکل و مدیرکل دفتر تحقیقات و آموزش

ستاد مبارزه با مواد مخدر ریاست جمهوری